

Umeå kommuns pensionärsråd (UPR)**Tid:** 7 maj 2021 kl. 09:00-12:25**Plats:** Digitalt sammanträde**Ordförande:** Carin Nilsson (S)**Deltagare:** Se nästa sida**Utses att justera:** Britt Jakobsson, PRO, vice ordförande**Justeringstid:** tisdagen den 25 maj 2021 kl. 11**Sekreterare:** § 1–12
Emil Fridolfsdahl**Ordförande:**
Carin Nilsson (S)**Justerare:**
Britt Jakobsson, PRO, vice ordförande

BEVIS**Organ:** Umeå kommuns pensionärsråd**Sammanträdesdatum:** 2021-05-07**Förvaringsplats:** Socialtjänstens kansli, Norra flygeln, Stadshuset**Underskrift:**
Emil Fridolfsdahl, nämndsekreterare

Deltagare**Ordinarie ledamöter**

Carin Nilsson (S), ordförande, äldrenämnden
Britt Jakobsson, PRO, vice ordförande
Lotta Holmberg (M), äldrenämnden
Ari Leinonen (S), fritidsnämnden
Håkan Johansson (S), tekniska nämnden
Ulrik Berg (M), byggnadsnämnden
Helena Smith (S), kulturnämnden
Veronica Kerr (KD), kommunstyrelsen, tjänstgörande ersättare
för Tomas Wennström (S)
Curt Wiklund, PRO
Anna-Lisa Johansson, PRO
Christer Hansson, PRO
Barbro Kjellberg, SKPF
Bengt Roukus, SKPF
Roger Näslund, SPF
Marianne Rova, SPF
Per Martin Jonasson, RPG
Valter Jauhiainen, Finska klubben
Birgitta Lindkvist, Demensföreningen

Ej tjänstgörande ersättare

Marianne Normark (L), äldrenämnden
Marianne Löfstedt (M), tekniska nämnden
Bror Lander (V), byggnadsnämnden
Ann Svanberg, PRO
Sten Biström, SKPF
Elisabeth Bjuhr, SPF

Tjänstepersoner

Emil Fridolfsdahl, nämndsekreterare
Nils Enwald, kanslichef
Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör
Madelaine Salomonsson, ekonomichef
Maria Wåhlin, vaccinationssamordnare
Linda Burén, processledare
Emil Forsberg, digitaliseringschef
Ann-Gerd Töyrä, medicinskt ansvarig sjuksköterska
Frida Herbeck, färdtjänstkonsulent
Elisabeth Öberg, färdtjänstkonsulent

§ 1

Upprop, val av justerare och justeringstid

Britt Jakobsson, PRO, utses att justera protokollet, tisdagen den 25 maj 2021 kl. 11

§ 2

Godkännande av dagordning

UPR godkänner förslaget till dagordning med tillägg av en extra informationspunkt § 4 från Carin Nilsson (S) om extra bidrag till föreningar, samt två övriga frågor från Christer Hansson, PRO.

§ 3

Genomgång av föregående protokoll

Ordförande Carin Nilsson (S) går igenom förra sammanträdet's protokoll.

§ 4

Extra information om bidrag till föreningar**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd godkänner informationen

Ärendebeskrivning

Ordförande Carin Nilsson informerar om att kommunen har upprättat 500 000 kr i extra föreningsbidrag. Bidraget delas upp i en del om 300 000 kr som pensionärsföreningarna får utdelade automatiskt och en del om 200 000 kr som föreningarna måste ansöka aktivt om för att få ta del av. Syftet med bidraget är att stärka föreningarna i deras arbete med att bryta den ofrivilliga ensamheten och ansökan görs till Föreningsbyrån.

Frågor/medskick

Christer Hansson, PRO, har en fråga: är bidraget utöver det som föreningarna annars kan söka i bidrag? Ordförande svarar att föreningarna automatiskt får pengarna och att de motsvarar tidigare års verksamhetsstöd.

Sten Biström, SKPF, behöver vi skicka in en ansökan för de 300 000 kr? Ordförande svarar att ingen ansökan behövs, pengarna kommer automatiskt in till varje förening.

§ 5

Äldrenämndens budgetäskande**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör, och Madelaine Salomonsson, ekonomichef, informerar rådet om det budgetäskande som äldrenämnden kommer att lägga. De informerar även om det uppdrag som kommunfullmäktige har gett alla nämnder. Alla nämnder ska följa sin nettokostnadsavvikelse jämfört med den statistiska kategorin "större stad", det vill säga städer i Sverige med mellan 50 000 och 200 000 invånare. 2019 hade äldreomsorgen en nettokostnadsavvikelse på 173 miljoner kr. För att nå fullmäktiges mål måste äldrenämndens nettokostnadsavvikelse ligga på 39 miljoner kr. Något som påverkar möjligheterna att nå målet är att hälsan i Umeå och Västerbotten i allmänhet är sämre jämfört med övriga delar av landet. Befolkningen i Umeå lider en större risk för att drabbas av bland annat hjärtinfarkt, stroke, höftfraktur, vaskulär demens och Alzheimers sjukdom. Det här skapar svårigheter i planeringen av servicenivån i den framtida äldreomsorgen.

Frågor/medskick

Curt Wiklund, PRO, fråga om det finns någon förklaring till den högre förekomsten av vissa sjukdomar i Umeå och Västerbotten. Ordförande svarar att hon har talat med Peter Nordström, professor i geriatrik vid Umeå universitet, som forskar i frågan och att han inte har några säkra svar.

Britt Jakobsson, PRO, säger att det är problematiskt om man bara jämför Umeå med större stad och inte samtidigt tittar på andelen äldre i befolkningen. Hon reagerar även på framställningen att det skulle vara positivt att hemtjänsten hade minskat.

Anna-Lisa Johansson, PRO, frågar om jämförelser med större stad är en ny jämförelsemodell som kommunen använder sig av. Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör, svarar att förut har Umeå mest jämfört sig med liknande städer men att kommunfullmäktige har beslutat om jämförelsemodellen och att det inte är något som äldrenämnden har beslutat.

Veronica Kerr, kommunstyrelsen, tycker att frågan om ohälsan i Västerbotten behöver lyftas till den regionala nivån.

Marianne Normark, äldrenämnden, föreslår att pensionärsrådet bjuder in Peter Nordström, professor i geriatrik, till rådet för att berätta om sin forskning.

Barbro Kjellberg, SKPF, frågar vilka andra städer jämförs Umeå med? Hon påpekar att även Parkinsons sjukdom är mer förekommande i Umeå jämfört med hela landet. Pernilla svarar att större stad är alla städer från 50 000 till 200 000 invånare. Exempelvis Skellefteå och Sundsvall.

Christer Hansson, PRO, frågar: vad gör äldrenämnden för att inte behöva sänka servicenivån i hemtjänst? Han frågar även hur nettokostnadsavvikelsen räknas ut. Madelaine Salomonsson, ekonomichef, svarar att äldrenämndens budgetäskande för 2021 inte gjorde att fullmäktige gav den budget som behövdes för äldreomsorgen. Pernilla svarar att vi tittar på de totala kostnaderna och fördelar dessa per brukare, vilket ger nettokostnadsavvikelsen. Hon informerar även om att förvaltningen följer upp beslut om hemtjänst, efter tre veckor, sedan halvårsvis och årsvis.

Roger Näslund, SPF, säger att om alla kommuner försöker minska sina kostnader i förhållande till nettokostnadsavvikelsen så förändras systemet. Pernilla Henriksson håller med. Om andra kommuner sänker sina kostnader så är det svårt att säga hur Umeås avvikelse ser ut. Avvikelsen är inte statisk, utan föränderlig.

Elisabeth Bjuhr, SPF, kommenterar resonemanget angående kommunens servicenivå jämfört med större stad. Hon påpekar att kvalitet också är viktigt och inte bara volymer och kvantitet. Ordförande svarar att det är viktigt med bemanning och att den behöver öka. Hon säger att man i Umeå också behöver ha fler platser än andra i kategorin "större stad", på grund av Västerbottens förhöjda sjuklighet.

Bilagor
Bildspel

§ 6

Information om vaccineringarna**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Maria Wåhlin, vaccinationssamordnare, informerar om hur vaccinationerna fortskrider. Kommunen är klar med sin vaccination och har arbetat med att förmedla vaccin till de externa utförarna. Det är en bra täckningsgrad för vaccinationerna generellt i Västerbotten. Vaccinering har påbörjats för sommarvikarierna.

Frågor/medskick

Veronica Kerr, kommunstyrelsen, frågar: hur fungerar det med andra dosen för de under 65 år som vaccinerats med Astra Zeneca på första dosen? Maria Wåhlin svarar att Folkhälsomyndighetens information är att man får välja om man vill ha en dos av Astra eller något av mRNA-vaccinen (Pfizer-Biontechs eller Modernas vaccin).

Christer Hansson, PRO, frågar: är det många brukare eller personal som inte har velat vaccinera sig? Maria svarar att de finns men att de är få. En orsak till att man inte har kunnat vaccinera vissa brukare har till exempel varit svår demenssjukdom.

§ 7**Vision för äldreomsorgen****Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Linda Burén, processledare, informerar om arbetet med att ta fram en vision för äldreomsorgen och om aktiverande styrning. Hon efterfrågar även personer som kan ingå i en referensgrupp för att ta fram en vision för äldreomsorgen. Deltagare som vill vara med i referensgruppen ska vara antingen ledamot eller ersättare i pensionärsrådet sedan tidigare. Namn på deltagare som vill vara med i referensgruppen ska skickas in till Emil Fridolfsdahl, nämndsekreterare, innan den 30/6.

Bilagor

Bildspel

§ 8

Information om digitalisering**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Emil Forsberg, digitaliseringschef, informerar om hur digitaliseringsenheten arbetar och vilka frågor som de fokuserar på. Han ger pensionärsrådet en uppdatering av vilka upphandlingar som är på gång och i vilken fas de befinner sig. Det ska göras en upphandling av nytt processtöd som ska ersätta det nuvarande systemet Treserva, samt en upphandling av ett nytt planeringsverktyg där systemet TES idag används. Upphandling av trygghetsskapande teknik, som omfattar trygghetslarm, samt digitala lås och matinköp på internet är även de på gång.

Frågor/medskick

Barbro Kjellberg, SKPF, vad innebär informationssäkerhet när det gäller matinköp på internet. Emil Forsberg svarar att gällande den hanteringen så ställs höga tekniska krav på hur informationen hanteras. Något som är viktigt är till exempel hur personalen ska logga in i systemen, där det ska krävas två-faktorsinloggning.

Christer Hansson, PRO, frågar om installationen av digitala lås kräver hyresvärdens tillstånd och vem som står för kostnaden av installationen. Han frågar även om skillnaden mellan videotillsyn och trygghetskamera och huruvida videotillsyn ersätter trygghetskamera. Till sist frågar Christer om tiden för fysisk kontakt och kommunikation med brukarna riskerar att minska?

På den första frågan svarar Emil Forsberg att det behövs tillstånd av fastighetsägaren men att ingen åverkan görs på dörren till bostaden och att installationen inte heller kostar något för den enskilde. På den andra frågan svarar Emil att videotillsyn är ett komplement till trygghetskamera nattetid. Medan trygghetskameran använder envägskommunikation så är videotillsyn en teknik med tvåvägskommunikation, exempelvis via en surfplatta. På den sista frågan svarar Emil att digital teknik delvis ersätter fysisk kommunikation men att det också kan vara ett komplement och att de tekniska lösningarna alltid utgår från individens behov och önskemål.

Roger Näslund, SPF, frågar om videotillsynen enbart använder iPad och om operativsystemet Android inte är möjligt att använda? Sedan frågar han om hur digitaliseringsenheten arbetar med digital delaktighet. Emil svarar att inledningsvis är det iPad som gäller, men att det kanske kan bli Android framöver. På den andra

frågan svarar Emil att målet är att människor ska bli så självständiga som möjligt och att digitaliseringsenheten samarbetar med Seniortorget, enheten för prevention och Utredning äldre.

Bilagor
Bildspel

§ 9

Patientsäkerhetsberättelse för 2020**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Ann-Gerd Töyrä, medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), ger pensionärsrådet information om patientsäkerhetsberättelsen för 2020. Prioriterade områden har varit att utveckla läkemedelshanteringen och delegering, förbättra följsamheten till instruktioner från paramedicinsk personal, samt att tydliggöra arbetet med fallprevention. Man har arbetat med att skapa en handlingsplan för bättre patientsäkerhet och att öka följsamheten till de rutiner som finns, inte minst när det gäller dokumentationen.

Medskick/synpunkter

Christer Hansson, PRO, frågar: gäller patientsäkerhetsberättelsen även för de privata utförarna? Gör de egna och hur kan allmänheten i så fall ta del av dem? Ann-Gerd Töyrä svarar att det privata vård- och omsorgsboendet Bäckbacka har en egen MAS, och att de har tagit fram en ny rutin för dokumentation tillsammans med kommunen. Vidare säger hon att uppföljningen ser olika ut för olika företag. Vissa företag har exempelvis inte hälso- och sjukvård. Patientsäkerhetsberättelsen omfattar den legitimerade personalen, och resterande verksamhet följer de socialt ansvariga samordnarna (SAS) upp. Det finns en kvalitetsberättelse som SAS upprättar som kompletterar patientsäkerhetsberättelsen.

Barbro Kjellberg, SKPF, säger att vi har varit i och är fortfarande i en kris och frågar om kommunens krisberedskap: vad har kommunen för ansvar? Ann-Gerd Töyrä svarar att kommunen samarbetar nära med regionen och följer enheten för vårdhygiens och smittskyddets riktlinjer och rutiner. Ordförande påpekar att det finns en krisplan för kommunen som använts under corona-pandemin.

Bilagor

Bildspel

§ 10

Information om färdtjänst**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Frida Herbeck och Elisabeth Öberg, färdtjänstkonsulenter, informerar om hur färdtjänstenheten arbetar och hur det fungerar med färdtjänsten i kommunen. Färdtjänst räknas som en anpassad form av kollektivtrafik för personer med särskilda behov och handläggs därefter.

Medskick/synpunkter

Barbro Kjellberg, SKPF, frågar: vad kostar det att söka färdtjänst? Elisabeth svarar att kommunen inte får ta betalt för en ansökan om färdtjänst. Hon anmärker däremot att regionen har prissatt intyg och utlåtande för färdtjänst från t.ex. läkare eller sjuksköterska, vilket kan innebära en kostnad för den enskilde i processen.

Christer Hansson, PRO, inflikar att ett intyg kan kosta 1000 kr eller mer.

Bilagor

Bildspel

§ 11

Aktuellt från styrelser och nämnder**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Informationen*Fritidsnämnden*

Ari Leinonen (S), berättar om fritidsnämndens budget, och om de satsningar som görs på friluftsliv, skidspår och konstsnöanläggningar.

Kulturnämnden

Helena Smith (S), berättar om hur kulturnämnden arbetar för att studieförbunden inte ska bli ekonomiskt lidande på grund av corona-pandemin.

Tekniska nämnden

Håkan Johansson (S), berättar om att årets blomstervandringar snart börjar. De sker en gång i veckan i ett corona-anpassat format.

§ 12

Övriga frågor

Christer Hansson, PRO, ställer en övrig fråga om situationen för boende på särskilda boenden. Är man hyresgäst eller inte när man bor på ett särskilt boende och vilka rättigheter har man baserat på det. Vad får man och vad får man inte göra på ett särskilt boende? Han tänker på det uppmärksammade fallet i Gislaved, där kommunen hade beslutat att inte servera läsk till de gemensamma måltiderna.

- Carin Nilsson, ordförande, svarar att man har hyresrätt och besittningsrätt när man bor på ett särskilt boende. Boende på särskilda boenden har samma rättigheter, friheter och skyldigheter som andra hyresgäster.

Christer ställer även en fråga om konsekvenserna av den ändrade kvalitativa bedömningen för att få plats på ett särskilt boende.

- Carin svarar att nämnden och förvaltningen befarar att många inte ansöker eller har ansökt om hemtjänst eller särskilt boende överhuvudtaget under corona-pandemin. Det här riskerar att förvärra den vårdskuld som redan nu har kunnat konstateras.